

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060108

DOM
2013-08-21
Stockholm

Mål nr
M 2275-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-02-28 i mål nr M 134-13,
se bilaga A

KLAGANDE

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

MOTPART

E P

SAKEN

Miljösanktionsavgift

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och
miljööverdomstolen Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds beslut den 13
december 2012 (dnr 2012-4184-18).

Dok.Id 1087929

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (kommunen) har, som det får förstås, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa kommunens beslut den 13 december 2012 (dnr 2012-4184-18).

E P har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kommunen har i huvudsak anfört följande.

E P har låtit inrätta en ny wc-tank samt låtit den befintliga wc-tanken vara kvar. Inrättandet är en tillståndspliktig åtgärd som kräver en ny lokaliseringsprövning. Tanken är placerad i ett tätbebyggt område med många enskilda brunnar. Den gamla wc-tanken är lokaliserad på fastighetens övre halva med en allmänning bakom tomtgränsen. Den nya tanken har placerats ned mot Bromsvägen, med avrinning mot fastigheterna mittemot. Skyddsavståndet från en sluten avloppslösning, som är CE-märkt eller täthetsprovad, till närliggande vattentäkter ska vara minst 20 meter. Skyddsavståndet från täthetsprovade ledningar bör vara tio meter och för icke täthetsprovade ledningar 20 meter. Skyddsavstånden måste hållas vid en tillståndsprövning för att minimera risken för påverkan på dricksvattenbrunnar vid eventuella driftstörningar på anläggningen, exempelvis bräddning. Den nya lokaliseringen är att jämställa med en omlokalisering av en markbaserad rening med ny utsläppspunkt.

E P har anfört följande.

Det nya läget innebär inte någon ändring av reningsmetod eller utsläppspunkt. Det innebär inte heller någon förändring av anläggningens viktigaste funktioner. Det är fråga om en sluten tank och inte en markbaserad rening med ny utsläppspunkt. Resonemanget om avrinning är inte relevant då det är fråga om en sluten tank.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd krävs det tillstånd att inrätta en avloppsanordning som en vattentoalett ska anslutas till. För en överträdelse som innebär att en sådan avloppsanordning inrättas utan tillstånd utgår en sanktionsavgift om 5 000 kronor, se 3 kap. 1 § förordning (2012:259) om miljö-sanktionsavgifter. Det krävs inte att överträdelsen har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet, se 30 kap. 2 § miljöbalken. Enligt andra stycket i samma paragraf är det under vissa förutsättningar möjligt att underlåta att ta ut avgiften.

Frågan i målet är om anläggandet av den nya tanken är att anse som en tillståndspliktig åtgärd eller om det kan ses som en ändring av den befintliga och redan tillståndsgivna avloppsanordningen.

I praxis har ändringar av befintlig avloppsanläggning jämförts med en nyanläggning när ändringarna avsett de viktigaste funktionerna vid inrättandet av en avloppsanordning (Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 5369-09). I det fallet var det fråga om ändringar i fråga om reningsmetod och utsläppspunkt.

Vid inrättande av en avloppsanordning med slutna wc-tank är frågan om anordningens lokalisering en viktig del av prövningen. Detta bland annat för att minimera risken för påverkan på dricksvattenbrunnar vid eventuella driftstörningar på anläggningen. I det aktuella fallet har den nya slutna tanken placerats på en annan plats än den gamla tanken. Det tillstånd E P haft för sin avloppsanordning kan inte anses omfatta den ändrade lokaliseringen av wc-tankens. Den ändrade lokaliseringen är därmed att jämföras med ett inrättande av en ny avloppsanordning som är tillståndspliktig.

Då E P utan tillstånd har inrättat en avloppsanordning för vilken tillstånd krävs, finns förutsättning för att ta ut miljöstraffavgift i enlighet med vad miljö- och hälsoförbundet beslutat. Det har inte framkommit några omständigheter som visar

att det inte skulle vara skäligt att ta ut avgiften. Miljö- och hälsoförbundets beslut bör därmed fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Eywor Helmenius och Malin Wik, referent, samt f.d. miljörådet Sven Bengtsson.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Cornelia Svensson.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-02-28
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 134-13

KLAGANDE

E P

MOTPART

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds beslut den 13 december 2012 i ärende nr 2012-4184-18, se bilaga 1

SAKEN

Miljösanktionsavgift

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet.

Dok.Id 308912

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

YRKANDE M.M.

E P har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva det överklagade beslutet.

Till stöd för sitt yrkande har hon anfört detsamma som har redovisats i det överklagade beslutet, med följande tillägg och förtydliganden. I mars 2012 fick hon ett brev från Tyresö kommun där det stod att hennes tank låg för långt från vägen för att kommunen skulle kunna tömma den. Hon kontaktade då B W vid Tyresö kommun. Han presenterade olika lösningar, bl.a. att hon kunde lägga ut en egen avloppsslang som tankbilen kunde koppla på. Eftersom hon har över 60 meter till vägen tyckte hon inte att det var en bra lösning. Istället diskuterade hon möjligheten att flytta nuvarande tank med kommunen. Tillsammans med en entreprenör bestämde hon sig för att inte gräva upp den gamla tanken utan istället köpa en ny tank och lägga den nere vid vägen. Hon hade då kontakt med B W igen. Inte någon gång nämnde kommunen att hon behövde ansöka om tillstånd för att flytta tanken, som hon har tillstånd för. När arbetena med att gräva ner den nya tanken påbörjades i oktober 2012 kontaktade hon för säkerhets skull Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund. Hon fick då beskedet att hon var tvungen att ansöka om tillstånd.

E P har i målet gett in en rad handlingar, däribland ett beslut av Hälsovårdsnämnden i Tyresö kommun den 12 maj 1975 om tillstånd till anordnande av WC-avlopp till slutna tank på fastigheten X, dvs. den i målet aktuella fastigheten.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har anfört bl.a. följande. Åtgärden är tillståndspliktig. WC-tanken har flyttats ca 50 meter från den ursprungliga placeringen. Fastigheten ligger inom tätbebyggt område med flertalet enskilda dricksvattenbrunnar i närheten till fastigheten och avloppets placering. WC-tanken har placerats mindre än fem meter från tomtgränsen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Den 12 maj 1975 erhöles tillstånd att på den aktuella fastigheten anordna avlopp för WC till slutna tank. Som framgår av redogörelsen ovan utnyttjades tillståndet. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har nu påfört E P en miljö-sanktionsavgift på den grunden att det på samma fastighet, utan tillstånd trots att tillstånd krävts, har inrättats en ny avloppsanordning för vattentoalett.

I praxis (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 mars 2010 i mål nr M 5369-09) har ändringar av en befintlig avloppsanordning jämförts med en nyanläggning när ändringarna avsett de viktigaste funktionerna vid inrättandet av en avloppsanordning. I det fallet rörde det sig om ändringar i fråga om reningsmetod (istället för direktutsläpp i markytan hade avloppsanläggningen ändrats till en infiltrationsanläggning) och utsläppspunkt.

I Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2006:7 anges att en ändring av platsen för en befintlig infiltration bör ses som en omlokalisering och kräva nytt tillstånd.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Den första frågan i målet är om de åtgärder som har vidtagits är av sådant slag att de är att jämföras med inrättandet av en ny avloppsanordning med följd att tillstånd krävts.

I förevarande fall är det inte fråga om någon ändring av vare sig reningsmetod eller utsläppspunkt. Situationen är istället i allt väsentligt att jämföras med att den slutna tanken har flyttats inom fastigheten. En ändring av placeringen av den slutna tanken kan enligt mark- och miljödomstolens mening inte anses innebära någon justering av avloppsanläggningens viktigaste funktioner. Detta vinner även stöd i det förhållandet att tillståndet från 1975 inte innehåller något villkor rörande placeringen av tanken. De vidtagna åtgärderna är mot denna bakgrund inte att jämföras med en

nyanläggning. Tillstånd har då inte krävts varför beslutet att påföra miljö-sanktionsavgift ska upphävas.

Under förutsättning att denna dom vinner laga kraft ska, enligt 30 kap. 9 § miljöbalken, miljöstraffavgiften återbetalas till E P jämte ränta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 21 mars 2013.

Denny Heinefors

Ola Lindstrand

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Denny Heinefors, ordförande, och tekniska rådet Ola Lindstrand. Föredragande har varit beredningsjuristen Li Axrup.